

Sygn. akt III Ca 685/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś (spr.)

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera

SR del. Maryla Majewska - Lewandowska

Protokolant Joanna Gołosz

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Jawnej J. i B. P. w G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 2 lutego 2015 r., sygn. akt I C 1742/13

1) oddała apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska SSO Krystyna Hadryś SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III Ca 685/15

UZASADNIENIE

Powód K. B. Sp.j. J. i B. P. w G. wniósł pozew o zasądzenie od (...) S.A. w Ł. kwoty 10.299,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, iż samochód marki L. o nr rej. (...), będący własnością A. C., został uszkodzony w wypadku drogowym dnia 5 listopada 2010 r. Wypadek spowodował inny uczestnik ruchu, który ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Poszkodowanemu zostało wypłacone odszkodowanie w kwocie 30.962 zł. Przedmiotowym powództwem powód domaga się zasądzenia kwoty 10.299,74 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w wypłacie odszkodowania, naliczonego od dnia 12 kwietnia 2011r. do dnia 31 października 2013 r.

W odpowiedzi, pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami postępowania. Nie kwestionując zasady swojej odpowiedzialności, wskazał, że nie pozostawał w zwłoce z wypłatą należnego odszkodowania. Poszkodowany pierwotnie wystąpił z żądaniem zapłaty wobec swego ubezpieczyciela, a to (...) SA.

Pozwany o szkodzie został powiadomiony dopiero pismem (...) SA z dnia 12 lipca 2011 r. i decyzją z dnia 23 sierpnia 2011 r. dokonał wypłaty żadanego odszkodowania w kwocie 46.210 zł. Dopiero w dniu 22 października 2013 r. powód przesłał drogą elektroniczną pismo wzywające pozwanego do zapłaty dodatkowego odszkodowania w kwocie 30.962 zł. Żądanie zostało uwzględnione przez pozwanego decyzją z 31 października 2013 r.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że w dniu 5 listopada 2010r. w wypadku uszkodzeniu uległ samochód A. C.. Sprawcą zdarzenia była osoba ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Poszkodowany zgłosił szkodę (...) S.A. w W., z którym miał zawartą umowę ubezpieczenia AC. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego (...) SA decyzją ze stycznia 2011r. przyznała poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 46.210 zł, a następnie pismem z dnia 12 lipca 2011r. wezwała pozwanego do zwrotu tej kwoty tytułem regresu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania. Zgłoszenie szkody u pozwanego nastąpiło w dniu 19 sierpnia 2011r. Do pisma załączono akta szkody. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił żadaną kwotę, o czym zawiadomił (...) SA pismem z dnia 23 sierpnia 2011r. W dniu 10 marca 2011r. poszkodowany zawarł z powodem umowę cesji, przenosząc na powoda przysługującą mu wobec pozwanej wierzytelność ponad kwotę 46.210 zł. Pismem z dnia 14 października 2013r. powód wezwał pozwanego do wypłaty kwoty 30.962 zł tytułem reszty odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2010 roku. Decyzją z dnia 31 października 2013r. pozwany uwzględnił żądanie.

Powyższe okoliczności doprowadziły Sąd Rejonowy do przekonania, że powództwo należało oddalić. Wskazał, że w niniejszej sprawie nie jest zasadnym obciążanie ubezpieczyciela obowiązkiem zapłaty odsetek już od dnia 12 kwietnia 2011 r. jak domaga się powód. Poszkodowany nie występował wobec pozwanego z żądaniem zapłaty odszkodowania. Żądanie takie wystosował ubezpieczyciel poszkodowanego w dniu 19 sierpnia 2011r. po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego i wypłacie poszkodowanemu odszkodowania. Pozwany wypłacił zakładowi ubezpieczeń żadaną wtedy kwotę a poszkodowany został zaspokojony co do całości zgłoszonych w owym okresie roszczeń. Po uzyskaniu odszkodowania poszkodowany zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności o czym pozwany nie został poinformowany. Pomimo iż umowa ta została zawarta w marcu 2011 r., powód wezwał pozwanego do zapłaty dalszej części odszkodowania dopiero w październiku 2013 r., a więc po ponad dwóch latach od zawarcia umowy cesji i od zgłoszenia pozwanemu szkody. Wobec powyższego Sąd Rejonowy uznał, że powód nie może żądać od pozwanego odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia za wskazany pozwem okres, skoro do czasu otrzymania wezwania w październiku 2013 r. pozwany był przekonany, że doszło do całkowitego zaspokojenia roszczeń poszkodowanego. Powód nie podał przyczyn zwłoki z wezwaniem pozwanego do zapłaty co rodzi domniemanie, że działał z zamiarem uzyskania dodatkowej korzyści w postaci odsetek. Z powyższych względów, Sąd oddalił żądanie pozwu jako niezasadne.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku w całości wniósł powód zarzucając naruszenie art. 481§1 k.p.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych poprzez przyjęcie, że świadczenie tytułu umowy OC ma charakter bezterminowy, a koniecznym do uznania, że ubezpieczyciel pozostaje w opóźnieniu jest wystosowanie wezwania do zapłaty wraz ze wskazaną kwotą dochodzonego roszczenia. Wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie roszczenia zgodnie z żądaniem pozwu, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu całości kosztów postępowania pierwszo instancyjnego, w tym kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych oraz zasądzenia na rzecz powoda od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że postępowanie likwidacyjne z tytułu OWU AC zakończyło się wypłatą odszkodowania wysokości 46.200 zł., a szkoda została rozliczona jako całkowita. W postępowaniu likwidacyjnym (...) SA wykonała wyliczenie wysokości szkody poprzez wykonanie kalkulacji naprawy na kwotę 72.172,20 zł, która to kalkulacja została przesłana pozwanemu, wskutek czego decyzją z dnia 23.08.2011r. pozwany wypłacił (...) SA kwotę z tytułu ubezpieczenia AC w wysokości 46.200 zł, wobec czego najpóźniej w tym dniu pozwany posiadał wiedzę o wysokości należnego powodowi jako następcy poszkodowanego odszkodowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy są prawidłowe i w pełni znajdowały oparcie w zgromadzonych dowodach. Z tych przyczyn Sąd Okręgowy podziela te ustalenia i czyni je własnymi.

Odnosząc się do zarzutu apelacji, Sąd Odwoławczy uznał, że brak było podstaw do uwzględnienia roszczenia odsetkowego powoda.

Sąd drugiej instancji uznał za zasadne wskazać, że co do zasady wynikającej z art. 817 k.c. i powtórzonej w art. 14 ust. 1 i ust. 2 cytowanej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...), ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.

W tym kontekście przyjąć należy, że w przypadku typowych roszczeń odszkodowawczych ubezpieczyciel jako profesjonalista zasadniczo zobowiązany jest do samodzielnego ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności oraz do zbadania okoliczności dotyczących wysokości szkody. Tego obowiązku, należącego do istoty działalności ubezpieczeniowej, ubezpieczyciel nie może przerzucić na inne podmioty.

Działalność ubezpieczeniowa ma charakter profesjonalny, dlatego należy przyjąć, że zakład ubezpieczeń jest w stanie sprawnie przeprowadzić postępowanie likwidacyjne we własnym zakresie, korzystając z wyspecjalizowanej kadry oraz - w razie potrzeby - z pomocy rzeczoznawców (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2000 roku, III CKN 1105/98, OSNC 2000/7-8/134).

Nie mniej jednak, Sąd Odwoławczy uznał, że reguła, zgodnie z którą ubezpieczyciel pozostaje w zwłoce z zapłatą świadczenia, jeżeli nie wypłaci go uprawnionemu w ciągu 30 dni od zgłoszenia szkody (ewentualnie 14 dni po zakończeniu postępowania wyjaśniającego) nie może mieć charakteru absolutnego i abstrahować od prezentowanego w toku postępowania przesądowego stanowiska poszkodowanego. Także bowiem i na nim ciążyą określone obowiązki, w szczególności wynikający z art. 354 k.c. obowiązek współdziałania w wykonaniu zobowiązania.

Wskazać też trzeba, że dłużnik nie może pozostawać w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, którego nie domaga się od niego wierzyciel, co także należy wywieść z treści art. 354 k.c. Brak jest przy tym podstaw, aby wyłączać stosowanie tej zasady ze zobowiązań ubezpieczeniowych.

Zatem odnosząc się do okoliczności faktycznych istotnych dla oceny spornego obowiązku podkreślenia wymaga, że szkoda zaistniała w dniu 5 listopada 2010r. Poszkodowany zgłosił poprzednikowi prawnemu pozwanego fakt powstania szkody, nie określając przy tym wysokości żądanego odszkodowania. Decyzją ze stycznia 2011r. (...) SA przyznała poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 46.210 zł z tytułu ubezpieczenia AC. Pomimo pouczenia o możliwości odwoływania się, poszkodowany nie domagał się od ubezpieczyciela jakichkolwiek dalszych świadczeń i nie wskazywał, aby wypłaconą mu należność uważał za zaniżoną. Nie poinformował go też o zamiarze zbycia na rzecz powoda roszczeń o dalsze odszkodowanie. Natomiast z żądaniem wypłaty dalszego odszkodowania powód wystąpił dopiero po blisko 3 latach, bo pismem z 14 października 2013 roku, wzywając pozwanego do zapłaty kwoty 30.962 zł., które to roszczenie objęło należności dochodzone w związku z zawartym ubezpieczeniem OC, zakreślając pozwanemu 14 dniowy termin wypłaty odszkodowania. Decyzją z dnia 31 października 2013r. pozwany uwzględnił żądanie. Nie sposób zatem uznać, że pozostawał w opóźnieniu.

Ponadto wskazać należy, iż powód dochodząc odsetek ustawowych nie wskazał przy tym żadnej okoliczności tłumaczącej jego opóźnienie w zgłoszeniu pozwanemu żądania zapłaty nieuiszczonej części odszkodowania, co świadczy o tym, iż wykorzystując uzasadnione przeświadczenie pozwanego, że w pełni zaspokoił on roszczenia

poszkodowanego, zwlekał z dochodzeniem nieuiszczonej części odszkodowania w celu uzyskania od pozwanego dodatkowej korzyści w postaci odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie pełnego odszkodowania. Z tych też względów dochodzenie przez powoda od pozwanego spornych odsetek ustawowych w okresie objętym zaskarżeniem, należy uznać za czynienie przez powoda z przynależnego mu prawa użytku sprzecznego ze jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem i nie spełnia ono funkcji roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie się dłużnika w zapłacie świadczenia oraz równocześnie za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Za sprzeczne z tymi zasadami należy bowiem uznać dążenie powoda do uzyskania korzyści finansowych kosztem pozwanego przez wyzyskiwanie jego wadliwego - wywołanego zachowaniem poszkodowanego - przeświadczenia o całkowitym zaspokojeniu roszczeń poszkodowanego. Dlatego także w tej części wniesienie przez powoda powództwa nie może być uważane za wykonywanie przez niego przynależnych mu praw - w rozumieniu art. 5 zd. 2 k.c. – wobec czego z mocy tej regulacji powodowi nie przysługuje ochrona prawna.

W konsekwencji oddalenie przez Sąd Rejonowy żądania powoda należało uznać za prawidłowe, jako zgodne z prawidłowo dokonanymi ustaleniami faktycznymi w sprawie.

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i przy zastosowaniu w zw. z § 6 ust.5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zasądając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR(del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Krystyna Hadryś SSO Lucyna Morys - Magiera